

**RĂZBOIUL INFORMAȚIONAL CA MODALITATE
DE CONSTITUIRE A REALITĂȚII POLITICE**

(Repere pentru Republica Moldova)

Sveatoslav BEGLIȚA

The main field of study is Information warfare and informational security. The main research problem of this Master thesis represents the identification of the way in which information warfare influences the development of contemporary international relations. The research object of this Master thesis represents a more abstract and general field of analysis of the specifics of the information warfare and the impact of the given phenomenon on the internal policy of the United States of America, the Russian Federation, China, France and the United Kingdom. The purpose of the paper is to analyze the theoretical-methodological and empirical analysis of the informational war as a way of political reality building.

Mediul internațional la etapa actuală este mereu plasat în fața diverselor provocări și probleme ce țin de securitatea statală și cea internațională. Astăzi războiul clasic cedează, rămânând în istorie câte puțin, în schimb au apărut noile tipuri de războaie care sunt mult mai

devastatoare și pot influența masiv activitatea diferiților actori internaționali. Printre aceste tipuri de războaie, se regăsește și războiul informațional care a fost cercetat în această lucrare. Multe lucruri rămân a fi incerte vizavi de acest domeniu, întrucât este considerat a fi un război nevăzut, o luptă împotriva unui inamic invizibil. De aceea este actual să înțelegem că statele se află în zona de risc, fiind participante în războiul informațional, fără să își dea seama.

Merită să menționăm că pe fondul apariției fenomenului dat și tipului dat de război informațional, a apărut preponderent în spațiul american ceea ce a contribuit ca majoritatea cercetărilor efectuate în domeniu să fie acele ale autorilor americani. Ulterior, ștăfeta a fost preluată de cercetătorii din Federația Rusă, care au primit imbalduri directe din partea statului de a dezvolta domeniul dat și de a putea combina noul tip de război informațional cu războiul clasic. Astfel au fost efectuate cercetări multiple și de către cercetătorii ruși. În ultima perioadă, Occidentul a devenit o țintă tot mai frecventă a atacurilor informaționale din partea altor mari puteri, de aceea s-a ajuns la necesitatea cercetării mai ample a domeniului și în special a metodelor de contraatac, astfel dezvoltând segmentul de securitate informațională și elaborare a diferitelor politici de protejare a intereselor de stat și propriilor cetățeni.

Conceptul de „război informațional” în sensul contemporan al său este unul care a început a fi studiat abia la mijlocul sec. XX, iar într-o măsură științifică abia la finele secolului. Totuși, dacă este să menționăm momentul apariției termenului dat, putem zice că a apărut odată cu primele resurse informaționale, precum ziare, radio, televiziune, fiind utilizate într-o formă clasică și primară de influențare a viziunilor oamenilor și modelului de acțiune ale acestora. În mare măsură, cercetarea războiului informațional este provenită ca derivată din domeniul securității naționale și ca parte componentă a acesteia, întrucât, de regulă, prin atacurile informaționale se lezează securitatea națională.

Putem afirma că războiul informațional în sine sa este un concept nou cu care populația încă nu s-a întâlnit, termenul dat a fost familiarizat printre oameni după finalizarea Războiului rece, astfel este deocamdată prematur a zice că știința s-a dezvoltat eficient în

direcția dată și că avem o oarecare școală strict specializată în domeniul dat. Putem afirma că războiul informațional este o metodă de obținere a informațiilor strategice pentru a influența și utiliza în războiul clasic. Războiul informațional are un caracter de luptă fără limite, întrucât este dificil de a stabili hotare anume în momentul în care nu poți adesea determina că ești atacat. La fel are loc utilizarea diferitelor categorii de oameni țintiți în funcție de metoda utilizată în război. Acesta reprezintă în sine sau nimic altceva decât un mecanism eficient de distrugere a inamicilor. De regulă, am putea zice că sunt utilizate Serviciile de Informare, care ghidează mersul acestuia.

Cercetătorul canadian, S. Macdonald [1], consideră războiul nu din perspectiva de luptă directă între state, ci a influenței asupra oamenilor prin diferite canale informative, o modalitate mai mult psihologică de manipulare.

Anume fotografiile și video-urile sunt cel mai frecvent utilizate de către propagandiști pentru a conduce operațiuni de decepție și confuzie, prin metode brutale de selecție a anumitor materiale manipulatorii și utilizarea lor cu prilejul diferitelor evenimente importante ce au loc. Calculatoarele, din păcate, sunt o resursă periculoasă în mâinile propagandiștilor, deoarece au capacitatea de a crea orice fantezie în realitate, de a preda informația, în așa fel încât populația să nu se întrebe dacă este veridică sau nu sursa și materialul, astfel influențând fenomene precum campaniile electorale, formarea politicilor interne și externe ale statelor.

Printre caracteristicile războiului informațional putem enumera: costuri mici, nu sunt hotare de acțiune determinate, utilizarea percepției populației, utilizarea serviciilor inteligente/speciale de informare, probleme de a depista atacul și a informa despre acesta, dificultatea de a stabili oarecare coaliții dintre actori, vulnerabilitatea statelor, care toate împreună au menirea de a eficientiza aceasta [2].

Fiecare dintre aceste caracteristici demonstrează că războiul informațional este diferit de alte tipuri de război, este un concept complex și inovativ, astfel cei care au capacitate de a utiliza metodele lor, devin extrem de periculoși și ar putea conduce procesele geopolitice din lume.

Există o multitudine de termeni aferenți, care completează sau sunt parte a războiului informațional. Mulți din aceștia se întâmplă a fi

încurcați chiar și cu termenul de *război informațional*. Aceștia de regulă sunt utilizați de strategii militare pentru a explica mai bine esența războiului informațional, însă deseori se întâmplă a fi încurcați cu propriu-zisul termen. Printre aceștia putem enumera: *războiul hibrid, războiul neregulat, războiul zonei gri, război neconvențional, război asimetric, război cibernetic, puterea blândă, diplomația publică, măsuri active, spațiu informațional, societate informațională*.

Pentru ca strategiile războiului informațional să lucreze, sunt necesare a fi utilizate diferite operațiuni de informare/informaționale, sau care sunt considerate de unii autori ca fiind tipuri de război informațional. Autorii din Statele Unite ale Americii consideră că nu putem vorbi despre tipuri de război informațional, întrucât războiul ca atare urmărește mereu același scop de dominare informativă, astfel principalul aspect este utilizarea informațiilor în diferite moduri, ceea ce presupune definitivarea mai corectă ca operațiuni informaționale.

Operațiunile informaționale/de informare sunt cu adevărat multiple și mereu în proces de înnoire și diversificare, pe seama că și tehnologiile informaționale sunt într-un proces continuu de dezvoltare. Este important ca și măsurile de contracarare ale acestor operațiuni să se dezvolte în același ritm cu diversificarea metode de atac. Un singur lucru este specific și comun pentru toate operațiunile date, utilizarea resurselor informaționale și a spațiului informațional. Operațiunile informaționale pot fi considerate ca o verigă ce unește strategia războiului informațional de anumite tactici, tehnici, proceduri specifice în scopul eficientizării mersului războiului și atingerii obiectivelor prestate. Putem menționa că elementele de manevră utilizate împotriva inamicului, oponentului, precum și eficiența lor depind mult de iscusința specialiștilor din domeniu care se află la îndemână pe întreaga perioadă. Pentru ca statul să aibă specialiști buni, sunt necesare investiții în domeniu, efectuarea a cât mai multe cercetări și doar astfel se poate obține un rezultat pozitiv.

Putem observa o amplă cunoaștere a domeniului războiului informațional din partea marilor puteri, precum Statele Unite ale Americii, Federația Rusă și China. Acestea în mod continuu investesc resurse mari pentru dezvoltarea cercetării din domeniu și depistarea a diferitelor lucruri inovative în domeniul tehnologiilor informaționale.

În cazul țărilor din Uniunea Europeană, care au fost analizate, putem vedea că problema securității informaționale a fost conștientizată recent, după ce țările membre au devenit ținte ale diverselor atacuri informaționale.

Republica Moldova se află la început de cale în ceea ce ține de instituționalizare în domeniul tehnologiilor informaționale, având doar câteva instituții ce se preocupă de problema atacurilor informaționale și cibernetice. Este absolut necesar ca să se investească mai multe resurse în domeniul tehnologiilor informaționale și să se creeze specialiști care ar putea aduce noi inovații pe segmentul dat. Putem sublinia faptul că în țara noastră, războiul informațional este realizat prin utilizarea tehnicilor de manipulare și propagandă ce sunt în mare parte întreprinse de mass-media, canalele de televiziune, portalurile de știri, rețele de socializare și armatele de troli locali.

La capitolul securității informaționale, suntem slab dezvoltati și este strict necesar încurajarea cercetărilor din domeniu. Din considerentul că nu suntem în mare parte capabili să ne opunem atacurilor profesionale informaționale împotriva structurilor statale, informațiilor secrete și populației noastre, este esențial să formăm structuri multiple care să fie specializate pe diferite direcții informaționale. Ținând seama că principalul mijloc al atacurilor sunt simpli cetățeni, este esențial ca să fie organizate seminare de instruire și campanii de informare a oamenilor.

Referințe:

1. MACDONALD, S. *Propaganda and information warfare in the twenty-first century*. Quebec: Routledge, 2007, p. 168.
2. MOLANDER, R. C. et al. *Strategic Information Warfare: A new Face of War*. Santa Monica: Rand, 1996, p. 55.

*Recomandat
Cristina EJOV, dr., conf. univ.*